



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. lapkričio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 2001/29/EB — 3 straipsnio 1 dalis —
Viešas paskelbimas — Sąvokos „paskelbimas“ ir „viešas“ — Televizijos programų platinimas —
Vadinamoji tiesioginio įvedimo technika“

Byloje C-325/14

dėl 2014 m. birželio 17 d. *hof van beroep te Brussel* (Belgija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo
2014 m. liepos 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

SBS Belgium NV

prieš

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM)

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis J. Malenovský (pranešėjas), teisėjai M. Safjan ir
K. Jürimäe,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. birželio 10 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *SBS Belgium NV*, atstovaujamos *advocaten* P. Maeyaert ir A. De Bleeckere,
- *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM)*, atstovaujamos *avocat*
E. Marissens,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Segoin ir F.-X. Bréchet,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda ir F. Wilman,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be
išvados,

* Proceso kalba: nyderlandų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *SBS Belgium NV* (toliau – SBS) ir *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM)* (Belgijos autorių, kompozitorių ir leidėjų teisių gynimo asociacija) ginčą dėl pareigos sumokėti teisingą atlyginimą už programų transliavimą naudojant tiesioginio įvedimo techniką.

Teisinis pagrindas

- 3 Direktyvos 2001/29 23 ir 27 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(23)

Ši direktyva turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį. Ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją. Ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksams.

<...>

(27) Vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui savaime nereiškia viešo paskelbimo pagal šią direktyvą.“

- 4 Remiantis šios direktyvos 3 straipsniu „Teisė viešai paskelbti kūrinius ir teisė kitus objektus padaryti viešai prieinamus“:

„1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinam[ą] tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

<...>

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos teisės nebus išnaudotos jokių šiame straipsnyje nustatytu viešo paskelbimo ar padarymo viešai prieinam[o] veiksmu.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 5 SABAM, autorių teisių kolektyvinio administravimo bendrovė, atstovauja autoriams, kiek tai susiję su prašymais leisti tretiesiems asmenims naudotis autorių teisių saugomais šių autorių kūriniais ir už tokią naudojimą mokėtino atlyginimo rinkimu.

- 6 SBS yra komercinė transliuotoja nyderlandų kalba, kuri kuria ir transliuoja televizijos programas. Vykdydama transliavimo veiklą, SBS transliuoja kelis privačius komercinius kanalus Belgijoje. Jos programų paketą sudaro ir jos pačios parengtos, ir iš programų kuriančių nacionalinių ir užsienio bendrovių ir programų tiekėjų įsigytos programos.
- 7 SBS transliuoja laidas tik pasitelkdama vadinamąją tiesioginio įvedimo techniką. Tai yra dviejų pakopų procesas, per kurį SBS programų signalus nuosava „taškas į tašką“ linija perduoda savo platintojams, kaip antai *Belgacom*, *Telenet* ir *TV Vlaanderen*. Šiame etape plačioji visuomenė dar negali priimti šių signalų. Tuomet platintojai perduoda šiuos signalus, koduotus ar nekoduotus, savo abonentams tam, kad šie galėtų žiūrėti programas per savo televizorių, prireikus naudodamiesi platintojo jiems suteiktu dekoderiu. Priklausomai nuo konkretaus platintojo, signalai perduodami per palydovą (*TV Vlaanderen* atveju), kabelį (*Telenet* atveju) arba xDSL linija (*Belgacom* atveju).
- 8 SABAM mano, kad SBS, kaip transliuotoja, atlieka viešą paskelbimą, kai transliuoja naudodama tiesioginio įvedimo techniką. Todėl reikalingas autorių teisių turėtojų sutikimas. SABAM reikalauja sumokėti tam tikrą pinigų sumą kaip kompensaciją.
- 9 SBS ginčija šį reikalavimą. Jos teigimu, autorių teisių požiūriu reikšmingą viešą paskelbimą atlieka tik platintojai ir kitos tos pačios rūšies organizacijos. Todėl ji mano neprivalanti mokėti jokio atlyginimo.
- 10 *Rechtbank van koophandel te Brussel* (Briuselio komercinis teismas) patenkino SABAM reikalavimą ir įpareigojo SBS sumokėti beveik vieną milijoną eurų kaip autorinį atlyginimą už 2009 m.
- 11 Tuomet SBS apeliacine tvarka apskundė to teismo sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 12 Šiomis sąlygomis *hof van beroep te Brussel* (Briuselio apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar transliuotojas, kuris savo programas transliuoja tik naudodamas tiesioginio įvedimo techniką (t. y. naudodamas dviejų pakopų procesą, kai savo programų signalus transliuotojas perduoda platintojams (palydovinių programų paketų tiekėjams, televizijos programų tiekėjams kabeliu arba xDSL linijomis) koduotus per palydovą, optinio pluošto ryšio arba kitomis perdavimo priemonėmis, nepadarydamas signalų viešai prieinamų šio perdavimo metu ar dėl šio perdavimo, ir tuomet platintojai perduoda šiuos signalus savo abonentams, kad šie galėtų žiūrėti tas programas), atlieka viešą paskelbimą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 13 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad transliuotojas atlieka viešą paskelbimą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, kai savo programų signalus perduoda tik signalų platintojams, nepadarydamas šių signalų viešai prieinamų šio perdavimo metu ar dėl šio perdavimo, o tuomet šie platintojai perduoda tuos signalus atitinkamiems savo abonentams, kad šie galėtų žiūrėti tas programas.
- 14 Pažymėtina, kad pagrindinis Direktyvos 2001/29 tikslas yra nustatyti aukšto lygio autorių apsaugą, leidžiančią jiems gauti teisingą atlyginimą už jų kūrinių naudojimą, visų pirma juos viešai paskelbiant. Vadinasi, šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „viešas paskelbimas“ turi būti suprantama plačiai, kaip, beje, aiškiai nurodoma šios direktyvos 23 konstatuojamojoje dalyje (Sprendimo *ITV Broadcasting ir kt.*, C-607/11, EU:C:2013:147, 20 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

- 15 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad „viešo paskelbimo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, apima du kumuliacinius elementus, t. y. kūrinio „paskelbimą“ ir šio kūrinio paskelbimą „viešai“ (žr. Sprendimo *Svensson ir kt.*, C-466/12, EU:C:2014:76, 16 punktą).
- 16 Pirma, kalbant apie „paskelbimą“ pažymėtina, kad jis apima bet koki saugomų kūrinių perdavimą, nesvarbu, kokios priemonės ar techniniai procesai naudojami (Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 193 punktas).
- 17 Be to, kiekvieną kartą norint kūrinių transliuoti ar retransliuoti tam tikru techniniu būdu, reikia gauti iš esmės atskirą šio kūrinio autoriaus leidimą (Sprendimo *ITV Broadcasting ir kt.*, C-607/11, EU:C:2013:147, 24 punktas).
- 18 Šiuo atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas transliuotojas perduoda programų signalus keliems signalų platintojams per palydovą, kabeliu ar xDSL linija, taigi naudodamas įvairias priemones ar techninius procesus.
- 19 Taigi, toks transliavimas, lygiagretus ar nelygiagretus, laikytinas „paskelbimu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį.
- 20 Antra, tam, kad „viešo paskelbimo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, apimtų saugomus kūrinius, dar reikia, kad, kaip priminta šio sprendimo 15 punkte, šie kūriniai iš tiesų būtų paskelbti „viešai“.
- 21 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad sąvoka „viešai“ apima neribotą adresatų – potencialių televizijos žiūrovų – skaičių ir, be to, tai yra pakankamai didelis asmenų skaičius (šiuo klausimu žr. Sprendimo *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 37 ir 38 punktus ir Sprendimo *ITV Broadcasting ir kt.*, C-607/11, EU:C:2013:147, 32 punktą).
- 22 Taigi, kaip aiškiai matyti iš prejudicinio klausimo, esant tokiai situacijai, kokia yra pagrindinėje byloje, nagrinėjamas transliuotojas perduoda programų signalus individualiems konkreitiems signalų platintojams, o potencialūs televizijos žiūrovai neturi priegios prie šių signalų.
- 23 Todėl tokio transliuotojo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, perduodami kūriniai paskelbiami ne „viešai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, o individualiems konkreitiems ūkio subjektams.
- 24 Atsižvelgiant į šio sprendimo 15 punkte primintą dviejų elementų, sudarančių viešą paskelbimą, kumuliacinį pobūdį, kadangi sąlyga, kad saugomi kūriniai turi būti paskelbti viešai, neįvykdyta, „viešo paskelbimo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, iš esmės neapima tokio transliuotojo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, atliktų transliacijų.
- 25 Tokiomis aplinkybėmis pirmiausia negalima atmesti galimybės, kad tam tikrose situacijose platintojų abonentai, kaip antai aptariami pagrindinėje byloje, galėtų būti laikomi „visuomene“, kuriai skirta transliuotojo pirminė transliacija.
- 26 Visų pirma aišku, kad tokie platintojai, kokie yra nagrinėjamu atveju, bet kuriuo atveju nėra tokios visuomenės dalis, priešingai nei tokie subjektai kaip viešbučiai, nagrinėti bylose, kuriose priimti sprendimai *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764) ir *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141).
- 27 Iš to išplaukia, kad abonentai, kurie yra nagrinėjamų platintojų vykdomų transliacijų adresatai, negali būti *a priori* laikomi „nauja“ visuomene, kuriai neskirtas pirminis transliuotojo atliktas paskelbimas (žr., *a contrario*, Sprendimo *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 40 punktą).

- 28 Todėl pagrindinėje byloje yra tik viena „visuomenė“, būtent kiekvieno atitinkamo platintojo abonentų visuma.
- 29 Iš klausimo, kaip jį suformulavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad platintojų abonentai gali matyti televizijos programas būtent dėl šių platintojų veiksmų.
- 30 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad tokio ūkio subjekto, kaip nagrinėjamas šiuo atveju, atliekamas transliuojamo kūrinių platinimas savo abonentams yra atskira paslauga, teikiama siekiant iš to gauti pelno, nes minėti asmenys abonentinio mokesčio sumą perveda ne transliuotojui, o šiam ūkio subjektui, ir ši suma mokėtina ne už galimas technines paslaugas, o už prieigą prie nagrinėjamos transliacijos, taigi prie saugomų kūrinių (pagal analogiją žr. Sprendimo *Airfield ir Canal Digitaal*, C-431/09 ir C-432/09, EU:C:2011:648, 80 punktą).
- 31 Todėl šio sprendimo ankstesniame punkte nurodytomis sąlygomis ūkio subjekto atliekamas transliavimas nėra tik techninė priemonė, skirta pirminės transliacijos priėmimui priėmimo zonoje užtikrinti ar pagerinti (pagal analogiją žr. Sprendimo *Airfield ir Canal Digitaal*, C-431/09 ir C-432/09, EU:C:2011:648, 79 punktą).
- 32 Tokiomis aplinkybėmis negalima atmesti galimybės, kad platintojo, palyginti su transliuotoju, situacija gali būti autonomiška ir kad jo platinimo paslaugos teikimas bus vien techninio pobūdžio, dėl to jo veiksmai bus tik techninė priemonė, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo praktiką (žr., be kita ko, sprendimų *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 194 punktą ir *Airfield ir Canal Digitaal*, C-431/09 ir C-432/09, EU:C:2011:648, 74 ir 79 punktus).
- 33 Jeigu taip būtų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nagrinėjamų platintojų abonentai galėtų būti laikomi visuomene, kurios atžvilgiu transliuotojas atlieka skelbimo veiksma, dėl to toks transliuotojas atlieka „viešą paskelbimą“.
- 34 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad transliuotojas neatlieka viešo paskelbimo, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, kai savo programų signalus perduoda tik signalų platintojams, nepadarydamas šių signalų viešai prieinamų šio perdavimo metu ar dėl šio perdavimo, o tuomet šie platintojai perduoda tuos signalus atitinkamiems savo abonentams, kad šie galėtų žiūrėti tas programas, nebent atitinkamų platintojų veiksmai yra tik techninė priemonė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 35 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad transliuotojas neatlieka viešo paskelbimo, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, kai savo programų signalus perduoda tik signalų platintojams, nepadarydamas šių signalų viešai prieinamų šio perdavimo metu ar dėl šio perdavimo, o tuomet šie platintojai perduoda tuos signalus atitinkamiems savo abonentams, kad šie galėtų žiūrėti tas programas, nebent atitinkamų platintojų veiksmai yra tik techninė priemonė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.